

Muistio

Neuvotteleva virkamies Vesa Pekkola
Hallitussihteeri Helena Korpinen

14.10.2021

Viite: Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuuleminen 15.10.2021
(pe) klo 9

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydensuojelulain muuttamisesta (HE 140/2021 vp)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydensuojelulakia. Muutokset koskisivat suoritettavan valvonnan maksullisuutta. Toiminnanharjoittajilta perittäisiin jatkossa veroluonteinen vuotuinen valvonnan perusmaksu niistä toimipaikoista ja toiminnoista, joiden käyttöönotosta tai aloittamisesta toiminnanharjoittajalla on terveydensuojelulain nojalla velvollisuus ilmoittaa tai jotka edellyttävät hyväksyntää. Maksu olisi määrältään 150 euroa. Tämän lisäksi tarkastuksista ja muista vastaavista valvontasuoritteista perittäisiin suoriteperusteisesti kunnan taksan mukaiset maksut voimassa olevan lain mukaisesti. Eräät toiminnanharjoittajat, joiden toiminta on pienimuotoista, jäisivät perusmaksuvelvollisuuden ulkopuolelle. Esityksellä myös täsmennettäisiin, mitkä toiminnanharjoittajat olisivat velvollisia ilmoittamaan toimipaikkojen käyttöönotosta ja toimintojen aloittamisesta. Lisäksi lain muutoksenhakusäännöstä päivitetäisiin vastamaan yleislainsäädännön muutoksenhakua koskevia uudistuksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022 samaan aikaan kuin elintarvikelain vastaavaa säännöstä valvonnan perusmaksusta aletaan soveltaa.

Esityksen tarkoitus

Esityksen tarkoituksena on parantaa kuntien terveydensuojeluvalvonnan kustannusvastaavuutta nykyisestä. Valvonnan perusmaksun myötä pyritään edistämään valvonnan resurssien kohdentamista valvontatoimenpiteisiin ja -keinoihin, joiden vaikuttavuus on mahdollisimman hyvä, kuten esimerkiksi haittojen ehkäisy jo toiminnan suunnittelun yhteydessä.

Esityksen tarkoituksena on myös yhdenmukaistaa ympäristöterveydenhuollon maksullisuutta. Esityksen mukainen valvonnan perusmaksu on vastaavanlainen kuin 21.4.2021 voimaan tulleessa elintarvikelaissa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

29 516 001
35 829 516 001

295 163 415
358 295 163 415

kirjaamo@stm.fi
stm.fi

Arvio vaikutuksista

Esitysehdotuksella parannettaisiin terveydensuojeluvalvonnasta perittyjen maksujen kustannusvastaavuutta. Ehdotettujen muutosten myötä terveydensuojelun suunnitelmallisen valvonnan maksutulojen arvioidaan kasvavan noin 3 miljoonalla eurolla yhteensä noin 5 miljoonaan euroon, josta kunnan sisäistä laskutusta arvioidaan olevan noin 1–2 miljoonaa euroa. Valvonnan perusmaksun myötä maksullisuuden arvioidaan kattavan noin 50 % terveydensuojelun suunnitelmallisen valvonnan kuluista, mikä mahdollistaisi valvonnan toteuttamisen nykyistä kattavammin ja monipuolisemmin.

Perusmaksuvelvollisten yritysten toimipaikkakohtaiset maksut kasvaisivat valvonnan perusmaksun verran, eli 150 euroa vuodessa, mikäli viranomaisten tarkastustoiminta ja kuntien taksat pysyvät vastaavina kuin nykyisin. Yhteensä yrityksiltä perittäisiin valvonnan perusmaksuja arviolta noin miljoona euroa vuodessa.

Valvonnan perusmaksun myötä viranomaisten mahdollisuudet lisätä haittoja ennaltaehkäisevää ohjausta esimerkiksi toiminnan suunnittelun yhteydessä oletetaan vähentävän pitkällä tähtäimellä terveyshaittojen poistamiseen liittyviä kuluja ja yleistä tarkastustarvetta sekä mahdollistavan tarkastustoiminnan kohdentamisen aikaisempaa enemmän vain riskikohteisiin. Tämän ennustetaan vähentävän sellaisten kohteiden maksutaakkaa, joissa ei ole havaittu merkittäviä ongelmia.